

Les xifres i les lletres (Un article d'Albert Punsola)

18/11/2005

ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

Un any més el Worldwatch Institute amb el seu 'Signes Vitals' ens estalvia feina tot apropant-nos les dades que ens permeten conèixer l'evolució de les grans tendències mundials. És una tasca titànica: la majoria de xifres estan a l'abast de tothom però, qui té temps i paciència per anar a fer la recerca a cada font, i després, la selecció

d'allò que és veritablement rellevant?

Les xifres tenen prestigi. Solen identificar-se amb l'àmbit de l'objectivitat. Es mouen en el terreny on hi ha poc marge per a la discussió i de vegades es transformen en el feix de llum que il·lumina la cambra fosca d'aquells debats plens d'arguments indemostrables. Fins i tot en ocasions, les xifres que ni tan sols apareixen acaben convertint-se en l'esperó de la lluita política. Sense anar més lluny, és el cas de les balances fiscals entre les comunitats autònomes i l'estat. Una autèntica demostració del poder dels números a l'ombra.

Seguint el principi que tot poder ha de ser limitat, cal denunciar alguns usos mediàtics de les xifres que tenen com a finalitat sostenir veritats massa parcials i subjectives, siguin del signe que siguin. Entre aquests, i sense un ànim exhaustiu trobem, tota mena de percentatges -increments o descensos- que es mostren despullats, sense que tinguem oportunitat de copsar el seu veritable significat a través de la comparació o del necessari complement de la paraula. Per exemple l'economia xinesa creix 9 punts i l'Alemanya gairebé no creix. Vol dir això que ja es viu millor a la Xina que a Alemanya?

Trampes numèriques Es freqüent que en alguns discursos públics es faci un ús incomplet de les xifres o bé directament trampós. Això quan aquests dos usos no acaben confluint en un de sol. La suposada objectivitat de les xifres pateix l'atac constant de diferents interessos. La policia rebaixa sistemàticament el nombre de participants en qualsevol manifestació passaria el mateix en una manifestació de policies? - Des d'una altra perspectiva, un milió de ciutadans al carrer s'equipara a un plebiscit, quan potser només sigui un treball de logística excel·lent. Sobretot si pensem que els contraris, posats a fer, també serien capaços d'ajuntar un nombre similar de persones.

Estem en un món molt quantificat, potser massa, i una de les pitjors coses que pot passar-li a les xifres és no tenir un bon acompanyament de les lletres, és a dir, de la interpretació, de la comprensió, de les idees... Si la democràcia és un sistema superior als altres no és perquè els que són més guanyin aritmèticament. Es perquè algú va pensar que aquest seria un bon sistema enfront a d'altres més injustos. I, sobretot, perquè s'espera que la majoria predominant apliqui bones solucions i prengui les millors decisions -de nou, les idees-. Per dir-ho d'alguna manera: el 51% és més conseqüència de la victòria de la capacitat de convicció que no causa legitimadora de qualsevol acció. Un matís important tenint en compte que molts miserables han trobat en una simple xifra la base per exercir la tirania.

Comptabilitzar per comprendre Fixem-nos en l'actualitat. A mida que baixen el nombre de cotxes cremats a França tenim la sensació que el conflicte està arribant a un moment de remissió. Res més lluny de la veritat, el racionalisme urbanístic mal entès dels Habitacions à Loyer Modéré (habitatges a baix lloguer) seguirà deshumanitzant l'entorn; el racisme que va en dues direccions i la manca d'oportunitats continuaran combinant-se en una olla a pressió que tornarà a xiular perillosament, tard o d'hora. El nombre d'aturats és una primera aproximació, però no permet conèixer en profunditat els mecanismes que han desencadenat el que hem pogut veure.

Els anuaris del Worldwatch Institute reuneixen xifres de forma que es poden comparar per països, per períodes de temps; però el seu veritable valor afegit són els textos que les ubiquen en el seu context i

d'aquesta forma els números adquireixen significat. Aquesta organització com totes aquelles que pretenen arribar a una comprensió de la realitat, per després influir-hi, participa també del debat dels indicadors; un debat sobre allò que és instrumental que serveix al cap i a la fi a allò que és substancial: el pensament i l'acció.

La realitat socioambiental necessita tant dels indicadors com d'una capacitat interpretativa i comprensiva molt més vigoroses. L'anàlisi contextualitzat de les principals tendències mundials és un primer pas. Per anar més enllà hauria de completar-se amb una recerca sobre l'evolució de les idees religioses, de les ideologies polítiques i dels corrents socials del moment; terrenys que avui encara són percebuts, des de molts àmbits amb gran autoestima, com a pura recreació. Gran error.

Si una persona es troba a 20 de pressió, això és rellevant per donar-li una pastilla però, després, cal plantejar-li algunes preguntes com: quin model de vida porta, si aquest model el convenç o si ha pensat mai en viure d'una altra forma. Intuïm que el comunisme xinès, el règim saudí i el neoliberalisme influeixen en els signes vitals del planeta de forma precisa i no pas abstracta. Ens agradaria saber-ne més al respecte, amb tots els matisos necessaris. És molt difícil, però no impossible. Les ciències socials poden fer grans aportacions tot col·locant alguns 'perquè' on ara regnen els 'com'.

[Share 0](#)[Tuit](#)

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/les-xifres-i-les-lletres-un-article-dalbert-punsola-0>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/les-xifres-i-les-lletres-un-article-dalbert-punsola-0>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)

[!\[\]\(a03a7eb2f4046e1d3c76772003e549ea_img.jpg\) \(https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888) [!\[\]\(844169987a590ed8c7e31d5d18950e8d_img.jpg\) \(http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost) [!\[\]\(2af34e678d9364b2f32b7174f4964d2c_img.jpg\)](http://youtube.com/xarxasost)
[!\[\]\(70453908cab6780413d48bd2b8b15c53_img.jpg\) \(http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost) [!\[\]\(00c909e82d9243e04b2a707a76cc895d_img.jpg\) \(rss.xml\)](rss.xml)
